

SV

Europeiska unionen
Regionalpolitik

info regio

panorama

| Nr 19 | april 2006 |

**Städer för tillväxt, sysselsättning
och sammanhållning**

Strukturfondernas satsning på städerna

Innehåll

Städer för tillväxt, sysselsättning och sammanhållning

Städerna är viktiga för Europa

I städerna finns stor kapacitet att främja stadsutveckling, social integrering och medborgerlig och kulturell identitet.

Redogörelser: Europaparlamentet

Vad finns det för framtidsutsikter för stadsutvecklingen?

Den nya programperioden för de europeiska fonderna (2007-2013) skall ha en stark inriktning mot städerna.

ERUF och sammanhållningsfonden i aktion: Ungern, Nederländerna, Slovenien, Portugal

Redogörelser: Spanien

Reportage: Kvarter där det rör på sig

Genom Urban-programmen får de berörda stadsdelarna tillbaka sin dragningskraft och dynamik samt deras invånare får känna stolthet och nytt hopp, vilket bevisades i Leipzig och Dortmund.

Urban II i aktion: Frankrike, Storbritannien, Belgien, Irland

Redogörelser: Sverige

Redogörelser: Tjeckien

Urban II i aktion: Österrike, Italien, Grekland, Finland

3

7

8

13

14

15

18

19

20

21

Fotografier (sidor): Europeiska kommissionen (1-4-5-6-8-9-10), URBAN II Gijon (14), URBAN II Leipzig, Dortmund (15-16-17), MASPD (20)

Omslag: Ett nytt system för stadstransporter i Santa Cruz (Kanarieöarna, Spanien)

Följande personer har också bidragit till utformningen av detta nummer: Pierre Ergo, Alexander Ferstl, Sylvie Harburger, Jean-Luc Janot, Daniel Mouque.

Den här tidningen är tryckt på engelska och franska på återvunnet papper.

Temabilagan finns på 19 av Europeiska unionens språk på adressen: http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm

Texterna i denna trycksak är inte juridiskt bindande.

Sammanhållningspolitiken och Europas städer

Städerna är viktiga för Europa

Av Michael Parkinson (*)

Städerna betraktas allt mer som drivmotorer för den nationella och lokala ekonomin och inte som belastningar – "nationernas rikedom". Men städerna är inte enbart ekonomiska tillgångar – inte bara marknadsplatser. De har stor kapacitet att främja samhällsutvecklingen, den sociala sammanhållningen och den samhälleliga och kulturella identiteten.

Zschochersche Straße i Leipzig, ett av de större trafikstråken som har rustats upp inom ramen för URBAN.

Detta är en spännande tid för städerna. Det pågår en livlig debatt om hur stor betydelse de har för den nationella och europeiska framgången. Under det senaste decenniet har många städer kommit tillbaka efter en övergångsperiod, till att få nya ekonomiska, sociala, politiska och kulturella roller. Många av dem har tillgångar som gör dem mer – inte mindre – betydelsefulla i en allt mer globaliserad värld. Vissa är centrum för strategiska beslut, utbyten och kommunikation. Många har en koncentration av intellektuella resurser på sina universitet och forskningsinstitutioner, vilket uppmuntrar till innovation på hög nivå. Många städer har genomgått en avsevärd fysisk förnyelse, särskilt i stadskärnorna, vilket ger stora möjligheter till handel, bostäder och butiker. Många har stora kulturella resurser, som är en ständig källa till ekonomisk tillväxt och nya arbetstillfällen. Trots denna integrerade potential är en mängd grupper och enskilda i många städer fortfarande utestängda från den ekonomiska och sociala integreringen. En av de största utmaningarna för oss i Europa är alltjämt att utveckla ekonomiskt konkurrenskraftiga, socialt sammanhållna och hållbara städer.

Denna breddade debatt om städernas framtid genljuder i den debatt som för närvarande äger rum om sammanhållningens framtid i Europeiska unionen. Under det senaste årtiondet har intresset för städerna inom EU:s regionalpolitik ökat,

men sedan avtagit igen. Ibland har de varit mycket aktuella, för att sedan snarare negligeras. Det står dock helt klart att de på senare tid har flyttats upp överst på den europeiska politikens dagordning. Detta understryks till exempel av Europeiska rådets beslut om konkurrenskraft och sammanhållning 2005, av slutsatserna från de informella EU-ministermötena i Rotterdam 2004 och Bristol 2005 och av Europaparlamentets främsta fastställande under 2005. Det har också understrukits genom regionkommitténs policydokument, nätverket Eurocities och en serie EU-konferenser, i synnerhet 2004 i Noordwijk, Nederländerna. På olika sätt har de alla uppmärksammat städernas betydelse för nationell och europeisk framgång och förbättrat deras profil och politiska betydelse.

Det viktigaste dokumentet, som garanterar att städerna kommer att finnas kvar högst upp på den politiska dagordningen under de närmaste månaderna, är dock Europeiska kommissionens nya dokument om sammanhållningspolitiken och städerna(?). Detta är ett mycket viktigt avsiktsdokument, som kan utforma framtiden för strukturfonderna och framtiden för Europas städer under det kommande årtiondet. Det är oerhört viktigt att dess innehåll diskuteras fullständigt och, enligt min åsikt, blir allmänt godkänt. I resten av den här artikeln ges en sammanfattning av de främsta tankarna och förslagen i dokumentet.

(*) Professor Michael Parkinson, Director, European Institute for Urban Affairs, Liverpool John Moores University. m.h.parkinson@ljmu.ac.uk

(?) Sammanhållningspolitiken och städerna: Städernas bidrag till tillväxt och sysselsättning i regionerna. Europeiska kommissionen, 2006.

Det nya tekniska institutet FH JOANNEUM i Graz West (Österrike) ligger i ett gammalt industriområde som har nu har förvandlats till hightech-centrum med stöd från URBAN.

Sammanhållningspolitiken och städerna: städernas bidrag till tillväxt och sysselsättning i regionerna

Detta viktiga dokument har utformats i två syften: att komplettera Gemenskapens strategiska riktlinjer för 2007-2013 genom att stärka stadsdimensionen i dem och att utgöra nyckelförslag som skall bidra till förberedelsen av strukturfonderna. Kommissionen vill att medlemsstaterna skall använda dokumentet när de förbereder den nya sammanhållningspolitiken och är synnerligen angelägen om att de lokala myndigheterna skall vara ordentligt inbegripna i den föreberedelsen. Dokumentet är en blandning av breda politiska ambitioner, viktiga genomförandeprinciper och specifika åtgärder. Det täcker tre huvudområden. För det första förklaras varför städerna är viktiga för Europa och då understryks vikten av en hållbar stadsutveckling för den europeiska regionalpolitiken. För det andra beskrivs fyra viktiga politiska ambitioner för Europas städer. För det tredje identifieras specifika sätt för att uppnå dessa breda mål på två områden: finans och styrning. I den här artikeln skall de behandlas i tur och ordning.

En hållbar stadsutveckling är viktigt för den europeiska regionalpolitiken

Städerna har många av de egenskaper som krävs för en framgångsrik, modern kunskapsbaserad ekonomi: kreativitet, innovation, kultur och entreprenörskap. Framgångsrika städer brukar exempelvis vara avgörande när det gäller att locka till sig yrkesutbildad arbetskraft som är själva nyckeln i en konkurrenskraftig global ekonomi. Städerna är också avgörande när det gäller att öka regionernas prestanda. Det finns inga framgångsrika regioner i Europa som har misslyckade städer inom sitt område. Om städerna sköts ordentligt kan de bidra till hållbar tillväxt och miljö. Om de samarbetar och skapar strategiska nätverk med omgivande regioner och andra städer, kan de minska osund konkurrens och bidra till ett mer balanserat utvecklingsmönster i Europa.

Vad för slags städer skall man sträva efter att skapa i Europa?

I dokumentet argumenteras för fyra breda politiska mål för städerna: göra dem mer attraktiva, öka deras bidrag till innovation, entreprenörskap och kunskapsekonomi, skapa fler och bättre arbetstillfällen samt minska de sociala skillnaderna i dem.

Skapa attraktiva städer

Dokumentet understryker att vi måste fokusera på fyra områden för att göra städerna mer attraktiva: tillgång till transporter och rörlighet, kvalitet på tjänster, kvalitet på miljö samt kulturellt utbud.

Transport, tillgänglighet och rörlighet

Den främsta utmaningen är att hjälpa städerna att öka sin tillgänglighet till bredare marknader i och utanför Europa samt att öka deras interna rörlighet. I dokumentet framförs därför argument för att nationella, regionala och lokala samarbetspartners skall uppmuntra följande: Goda förbindelser med större flygplatser och transportvägar, bättre samarbete över kommungränserna, prisvärda, effektiva och integrerade offentliga tjänster, främja alternativa eller mjukare former av transportmedel samt förbättra rörligheten och tillgängligheten för människor som inte har bil.

Rättvis tillgänglighet till kvalitetstjänster och utbud

Tjänster av hög kvalitet gör städerna mer attraktiva och beboeliga, skapar sysselsättning och ökar arbetskraftens konkurrenskraft. Därför måste städerna kunna erbjuda följande: Effektiva och prisvärda tjänster inom hälsovård, socialtjänst, utbildning och administration, barnomsorg som främjar jämställdhet mellan könen, god service över hela stadsområdet samt integrering av invandrare och kulturellt missgynnade grupper.

Bra naturlig och fysisk miljö

Städerna måste ta itu med problemet med miljöförstörrelse som ökar med förorternas snabba tillväxt. De måste fortsätta återställandet av gammal industrimark och skydda nya industrianläggningar, samordna markanvändningen och annan politik mellan olika administrativa nivåer, investera i fysisk infrastruktur och aktiv transporthantering samt gynna energieffektivitet.

Öka det kulturella utbudet

Mjuka lokaliseringsskriterier blir allt viktigare för investeringsbeslut inom den privata sektorn och även för lokaliseringsskriterier för högutbildad arbetskraft som kan tänka sig att flytta på sig. Kulturellt utbud och turism är också viktiga potentiella källor till jobb. Kulturella aktiviteter är viktiga när det gäller att bygga upp en medborgerlig och kulturell identitet. Städerna måste därför gynna ett aktivt kulturliv och tillhandahålla ett utbud av kulturella och samhällsarrangemang som skapar samhörighet inom och mellan olika grupper.

Stödja innovation, entreprenörskap och kunskapsekonomi

Städerna har en avgörande roll på detta område av den ekonomiska konkurrenskraften. De måste erbjuda en stimulerande miljö för innovation och företagande, förenkla den offentliga administrationen och uppmuntra nätverk mellan universitet, forskningsinstitut och privat sektor.

Hjälp till små och medelstora företag

I detta syfte måste städerna förbättra den övergripande ekonomiska infrastrukturen i området, ge råd och bidra med tjänster till företag, främja arbetet i nätverk mellan ekonomiska samarbetsparter, förbättra finansieringsmöjligheterna samt ta itu med ungdomars, kvinnors och etniska minoriteters problem att komma ut på arbetsmarknaden.

Innovation och kunskapsekonomi

Städerna måste göra följande: Locka till sig rörlig arbetskraft genom att höja livskvaliteten i området, ta täten genom att förbereda innovativa strategier för hela regionen, göra forskning, teknisk utveckling och utbildning effektivare och mer lättillgänglig för små och medelstora företag samt uppmuntra nätverk mellan universitet, ledningsorganisationer och privat sektor. Utveckla en integrerad informationsstrategi och anta ekologiska innovationer och miljöförvaltningssystem.

Skapa fler och bättre jobb

Städer skapar enorma ekonomiska möjligheter men också enorma sociala problem. De har genomsnittligt fler invånare med stora kunskaper och kvalifikationer men också fler med mindre av båda delarna. Städerna påverkas av strukturella krafter och makroekonomisk politik som de inte har särskilt stor kontroll över, men de måste ändå ta tillvara de möjligheter de har. Alla parter på samtliga ledningsnivåer måste samarbeta när det gäller att föregripa och reagera på ekonomiska förändringar. Städerna skall skapa samarbete mellan viktiga ekonomiska och sociala aktörer. De måste göra allt de kan för att öka sysselsättningen i de mest sårbara grupperna.

Öka sysselsättningen genom utbildning

Här består städernas utmaning i följande: Stödja utvecklingen av system för livslångt lärande, ge högkvalificerad utbildning och öka investeringarna i den lärande infrastrukturen, stödja missgynnade grupper på arbetsmarknaden, locka till sig utbildad arbetskraft samt arbetskraft inom tjänstesektorn, utveckla utbildnings- och integreringsprogram för att utslagna grupper skall komma tillbaka till anställning och till eget företagande.

Minska skillnaderna inom städerna

Trots sin enorma ekonomiska potential har de flesta europeiska städer ändå områden och grupper som är utestängda från det ekonomiska systemet. Detta påverkar särskilt etniska minoritetsgrupper, kvinnor och ungdomar vilket framgick av den nya stadsanalysen. För att hantera dessa problem måste städerna främja såväl social integrering som lika möjligheter samt öka medborgarnas trygghet.

Främja social integrering och gynna lika möjligheter

Här talar kommissionen för att städernas och samarbetsparternas insats skall ligga på följande: Uppmuntra integreringen av invandrargrupper genom språkundervisning och mer allmän utbildning. Uppmuntra samarbete mellan städernas myndigheter, skolor och lokalsamhället genom att erbjuda utbildning till ungdomar. Förbättra de sociala tjänsterna för att lösa problem med barnfattigdom och förhindra förekomsten av gatubarn. Förbättra kvinnors kunskaper och kvalifikationer och hjälpa dem in på arbetsmarknaden och till eget företagande. Erbjud barnomsorg till kvinnor som vill tillbaka till arbetsmarknaden.

Ökad trygghet för medborgarna

I stadsanalysen framgick att brottstalen är högre och rädslan för brott större i städerna än på andra ställen. I analysens översikt över allmänhetens uppfattning framgick också att ökad säkerhet är en avgörande faktor när det gäller stadens attraktionskraft för investerare och invånare. På detta område anser kommissionen att städerna måste göra följande: Anta en enad, proaktiv hållning för att minska brottslighet, inklusive planer för att utforma och underhålla allmänna platser för att eliminera brottslighet. Fokusera på ungdomar i riskzonen och särskilt fånga upp potentiella brottslingar i början av deras brottsliga bana. Skapa och professionalisera jobb med anknytning till lokal säkerhet, inbegripet lokala invånare. Detta skulle kunna omfatta lokala medlare, säkerhetsombud i samhället, väktare på gatorna och schemalagd vakthållning i grannskapet.

I Guimarães (Portugal), ett stadscentrum som har renoverats för att främja turism, kultur och små och medelstora företag.

Hur kan vi skapa framgångsrika städer?

Vilja räcker helt klart inte för att uppnå målen med en framgångsrik stad. Vi måste också hitta metoder att göra det på. Pengar och beslutsfattande är viktigt. Vad rekommenderar kommissionen?

Finansiering av stadsförnyelsen

I dokumentet står mycket om finansieringsmetoder för stadsutveckling. Via EU-fonder har en hel del infrastruktur (mjuk och hård) redan fått stöd för transporter, avfallshantering, utbildning, informationsteknik och kommunikationsnätverk. Europeiska investeringsbanken gav under 2004 stora lån på 3,2 miljarder euro till stadsförnyelse, däribland subventionerade bostäder, och 2,3 miljarder euro till transportprojekt i städerna.

Utveckling av finansförmedling

Bristen på riskkapital är en stor begränsning för företags-tillväxt och innovation. Därför introducerar kommissionen och EIB ett nytt instrument, JEREMIE, för 2007-2013. Detta skall ge ekonomiska förmedlare med erfarenhet av affärsutveckling och mikrokredit möjlighet att låna ut kapital.

Partnerskap mellan offentliga och privata företag

Det finns stort utrymme för offentliga-privata partnerskap för att finansiera större stadsförnyelseprojekt. Trots de utmaningar som kan finnas med sådant partnerskap talar dokumentet ändå för att städerna skall nyttja dem. Privat finansiering behövs för att komplettera offentliga resurser och den privata sektorn bidrar med såväl kunskaper som resurser som, för att vara effektiva, måste ingå som en del av ett större lokalt myndighetsperspektiv för området.

Förbättra styrningen av städerna

De viktigaste principerna i kommissionens dokument är kanske de som handlar om styrningen av stadsområden – särskilt när det gäller att uppmuntra samarbete mellan städer och regioner, en integrerad modell för stadsutveckling, uppmuntra medborgarna och lära sig av erfarenheter.

Främja samarbetet mellan stad och region

Det finns många olika styrelser i stadsområden. De har olika och välgrundade syften: transport, ekonomisk utveckling, miljötjänster, marknadsföring, undervisning och utbildning, sociala tjänster och hälsovård. Det är viktigt att dessa har ett effektivt samarbete för att maximera utvecklingen av en större stadsregion, i stället för att konkurrera eller vara i konflikt med varandra. I dokumentet betonas att i en global ekonomi behöver de europeiska städerna *kritisk massa* och de måste samarbeta så mycket som möjligt. Förbindelserna mellan staden/förorten/landsbygden måste skötas bättre så att användarna vill betala för de tjänster som erbjuds oavsett var de bor och landsbygds- och förortsbefolkningen använder inte stadens utbud. Kunskapsnivåerna för arbetskraften i staden måste förbättras.

Det allra viktigaste är enligt kommission att medlemsstaterna och regionerna skall delegera större ansvar för strukturfonderna till städerna för sådant som rör stadsutveckling och involvera städerna i att utforma, genomföra och utvärdera program.

Anta en integrerad modell för hållbar stadsutveckling

I dokumentet framhålls att stadsutveckling är en långsiktig process som kräver medverkan från olika politiska sektorer och ett fortlöpande engagemang från en mängd olika parter från offentliga, privata och samhällsliga sektorerna. Detta är exempelvis en av de viktigaste lärdomarna som man kunde dra av Urban-initiativet under det senast decenniet.

Städerna måste se till att de har en konsekvent långsiktssplan för sitt område, där ekonomiska, sociala och miljörelaterade mål ingår. Dessa måste noga övervakas och alla de främsta samarbetsparterna måste vara helt engagerade i planering, genomförande och utvärdering av stadsprogram.

Medborgarnas deltagande

Om partnerskap i allmänhet skall uppmuntras är det viktigt att lokala medborgargrupper och andra icke-statliga organisationer engageras i arbetet för den miljömässiga och sociala hållbara tillväxten och för sysselsättning i städerna. Städerna måste uppmuntra kapacitetsuppbyggnaden inom sådana grupper, framför allt genom e-government. Städerna måste också försöka överbrygga

det kulturella gapet som ofta finns och som förhindrar samarbete mellan politiker, byråkrater och medborgargrupper

Nätverk och erfarenhetsutbyte

Det finns mycket god praxis att bygga på i de europeiska städerna. Det är viktigt att städerna inte slösar resurser på att uppfinna hjulet igen. Städerna måste i möjligaste mån använda sig av erfarenheter de fått genom URBACT-programmet och andra europeiska och nationella nätverk. Det är också bra att kommissionen planerar att utvidga erfarenhetsutbytet utanför städerna i Urban-programmet till städer över hela Europa.

Universitetet i Cadiz (Spanien), avdelningen för marinvetenskap: en campus som är öppen för forskning.

Vad händer härnäst?

Vi befinner oss vid en viktig tidpunkt i debatten om de europeiska städernas framtid. Under senare år har städerna snabbt flyttats upp på dagordningen i den nationella och europeiska politiken. Nationella regeringar, Europaparlamentet och intressegrupper för städer och regioner över hela Europa har insett vilket bidrag städerna kan utgöra till ökad ekonomisk tillväxt och social sammanhållning. Kommissionens dokument utgör ett viktigt bidrag i denna debatt. I dokumentet identifieras några viktiga politiska ambitioner, några viktiga operativa principer och en del specifika åtgärder som kan forma framtiden för Europas sammanhållningspolitik. De är tillräckligt flexibla för att nationella, regionala och lokala varianter skall kunna tillåtas, men de är ändå specifika nog för att styra valet av strategier och mekanismer i framtiden. De är redan väl kända och tillämpliga i vissa länder och städer, dock inte i alla. Det är viktigt att samtliga granskas – och tror jag godkänns av alla partners i alla medlemsstater. Därefter kan vi gå från diskussion till handling i våra städer. Och det är det som är den viktiga delen.

«Staden: Alla berörs, men vem skall styra?»

Jean-Marie Beaupuy, parlamentsledamot, ordinarie ledamot i utskottet för regional utveckling (REGI), ordförande i Europaparlamentets tvärpolitiska arbetsgrupp Urban-logement.

80 procent av befolkningen bor i städer och tillhörande ytterområden. Denna koncentration av människor leder naturligtvis till en utkristallisering av alla behov (transporter, bostäder, fritidsaktiviteter, kultur) och av alla slags problem (säkerhet, arbetslöshet, föroreningar). Det finns en mängd olika beslutsfattare och aktörer som skall hantera alla dessa olika problem. Inför denna mängd aktörer och problem, står medborgaren ensam. Det är denne, en och samma person, som under dagens lopp får problem med att förflytta sig inom kvarteret och till arbetet och som drabbas av föroreningar och ordningsproblem. Det är tydligt att dessa problemen finns i vardagen och sammanfaller med varandra och det går inte att behandla dem effektivt om man gör det avgränsat och utan samarbete. Därför föreslår jag att storstadsfrågorna skall behandlas på ett integrerat sätt.

I vårt demokratiska Europa måste de offentliga aktörerna se till att skapa sammanhang i de olika offentliga åtgärder som deras underlydande och medborgare ställs inför. Förutom direktiv och bidrag krävs alltså att «beslutsfattarna» arbetar tillsammans för att få sammanhang och konsekvens i de lösningar som de planerar. Om denna konsekvens skall kunna tillämpas på olika områden och på olika tema, kräver vi, jag och mina europeiska ledamotskolleger, följande:

- > Utbyte och främjande av "god praxis".
- > Systematiskt tillsättande av projektledare/samordnare.

Vi anser att det är de kommunala myndigheterna som för det mesta, om inte alltid, är bäst lämpade att utföra detta.

På så sätt kommer vi att kunna nå målen i Lissabon- och Göteborgsavtalen, tack vare utvecklingen av hållbara städer - *sustainable communities*.

Europaparlamentet sporrar de europeiska institutionerna i arbetet med städerna

Vi är många bland parlamentsledamöterna som tagit på oss ansvarsuppgifter i våra kommuner eller regioner. Vi får därmed praktisk kunskap om vad som händer ute i verkligheten. I Europaparlamentet har vi genomfört följande:

- > Vid omröstningen vid första genomläsningen (juli 2005) har vi när det gäller städerna utökat föreskrifterna för de kommande strukturfonderna (2007-2013) bland annat genom att
 - göra bostäder stödberättigade (artikel 59),
 - förstärka temat "stadsutveckling" (artikel 36),
 - förstärka principen om partnerskap (artikel 10).

- > Vi har skapat en tvärpolitisk arbetsgrupp Urban-logement (se motstående sida).
- > Vi har antagit rapporten från Jean-Marie Beaupuy, "Storstadsdimensionen i samband med utvidgningen", där konkreta åtgärder och stöd för deras verkställande krävs. I detta syfte kräver parlamentet följande:
 - Bättre samordning mellan de olika avdelningarna inom varje europeisk institution.
 - En operativ regional dialog mellan Europeiska unionen och städerna, mellan regeringar och städer och med medborgarna.
 - En utveckling av Europeiska unionens redskap för att skynda på införandet av erfarenhetsutbyte.
 - En integrerad storstadspolitik, både vad gäller områden och som övergripande tema.
 - Övervaknings- och uppföljningsåtgärder för att få kunskap om vilka resultat som uppnås.
 - Särskild uppmärksamhet på ungdomar och kvinnor.
- > Vi ska se till att storstadsdimensionen, inom ramen för de framtida Strategiska riktlinjerna för sammanhållningspolitiken för 2007-2013, behandlas på bästa möjliga sätt.

Tvärgruppen Urban-logement

I den tvärpolitiska gruppen Urban-logement finns 68 parlamentsledamöter med olika politisk hemvist. Gruppen har 73 partnerorganisationer och samarbetar med fackfolk inom stadspolitik. Gruppen ligger bakom en mängd förslag till förändringar i de framtida föreskrifterna för strukturfonderna för perioden 2007-2013. De agerar på förenings- och lobbynivå. Gruppen har huvudsakligen två mål:

- > Att sporra och hjälpa ansvariga på unionsnivå och nationell nivå att genomföra effektivare åtgärder i städerna.
- > Att genomföra en lagstiftning som bättre gynnar städerna.

Sedan gruppen bildades 2004 har den varit mycket aktiv med att föra fram frågor som rör städerna inför alla berörda parter: folkvalda, beslutsfattare, organisationer och medborgare.

Kontakt: http://www.udf-europe.net/main/deputes_page.jsp?path=/deputes/beaupuy/&type=auparlement/070905

Vad finns det för framtidsutsikter för stadsutvecklingen?

Detta PHARE-projekt har förbättrat tillgängligheten till flygplatsen i Riga (Lettland) och gett stadsutvecklingen en flygande start.

Den nya programperioden för de europeiska fonderna (2007-2013) skall få en stark inriktning mot städerna.

Sedan en viss tid tillbaka är stadsutvecklingen en av de stora satsningarna inom den europeiska sammanhållningspolitiken. Under innevarande programperiod (2000-2006) är gemenskapsinitiativet Urban det instrument som är specifikt avsett för att utveckla företaganda, sysselsättning, social integrering och kvaliteten på den fysiska och naturliga miljön i storstadsområden med problem.

I strukturfondernas program har också städer och tätorter sedan lång tid tillbaka betraktats som drivkrafter för tillväxt och sysselsättning. Programmet URBACT för erfarenhetsutbyte har visat sig vara ett viktigt verktyg för att bredda och fördjupa kunskapen om god praxis i stadsutvecklingen.

Nu gäller det att skriva in den här rörelsen i nästa programperiod (2007-2013). Förhandlingar om de nya bestämmelserna och riktlinjerna för strukturfonderna håller på att slutföras och skall kunna antas i sommar. De har en stark inriktning på städer, vilken bland annat har inspirerats av meddelandet från kommission med anledning av den offentliga diskussion som genomfördes i början av 2006⁽¹⁾.

Stora utmaningar kvarstår, från att få till stånd en hållbar utveckling socialt och miljömässigt till att höja levnadsstandarden i de nya medlemsstaterna. Dessutom är det viktigt att sammanhållningspolitiken stödjer de avsevärda insatser som redan har gjorts för att 1) främja Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning och 2) utforma starka partnerskap mellan lokala aktörer.

För att hantera dessa frågor föreslår kommissionen bland annat följande:

- Full integrering av stadsutvecklingsprogrammen i programmets grundstruktur med möjlighet att delegera behörighet till lokala aktörer.
- Förstärkning och breddning av URBACT-programmet för utbyte av erfarenheter och god praxis.
- Införande av nyskapande finansiella instrument med särskild uppmärksamhet på mikroföretagens möjligheter till finansiering.

⁽¹⁾ Sammanhållningspolitiken och städerna: städernas och tätorternas bidrag till tillväxt och sysselsättning i regionerna. Europeiska kommissionen, 2006.

I Santa Cruz (Kanarieöarna, Spanien) tjänar detta fordon som centrum för det nya stadstransportsystemet.

Åtgärder för städerna skall ingå i grundprogrammet

Kommissionen vill ge mer plats åt stadsfrågorna genom att integrera åtgärderna på detta område i de regionala utvecklingsprogrammen (Allmän förordning, s.7). Detta innebär i första hand att prioriteringar kring en hållbar stadsutveckling, efter behov, också skall ingå i de nationella strategiska referensramarnas tematiska och regionala prioriteringar (Allmän förordning, artikel 25.4.b).

På samma sätt (och fortfarande efter behov) skall de operativa programmen kunna omfatta en integrerad plan för hållbar stadsutveckling (Allmän förordning, artiklarna 25.4.b, 36.4 och 5). Denna plan skulle innehålla en tydlig beskrivning av stadsutvecklingens prioriteringar. I praktiken blir det fråga om ett prioriterat område som ägnas åt stadsproblem tillsammans med en lista över berörda städer och stadsområden.

Den bästa lösningen vore om dessa åtgärder kunde delegeras till lokala myndigheter och andra lokala parter. Under alla omständigheter bör dessa delta i utformningsprocessen och verkställandet av åtgärderna.

När det gäller vilken typ av stadsåtgärder som skall ingå i grundprogrammet, skall »Urban-metoden» även fortsättningsvis tillämpas för att lösa olika problem i ett område med en integrerad och heltäckande strategi (Artikel 8 i förordningen för Europeiska regionala utvecklingsfonden). Strategin skulle då kunna omfatta åtgärder som

- en förbättring av den fysiska miljön, inklusive förfallna stadsområden,
- skydd av det historiska och kulturella arvet,
- främjande av företagande och lokal sysselsättning,
- social utveckling,
- tjänster till särskilda befolkningsgrupper.

Upp till 15 procent av finansieringen skulle kunna gå till projekt av typen Europeiska socialfonden.

Innovation i finansieringen: JEREMIE och JESSICA

Det innebär alltid ett risktagande att satsa på tillväxt och innovation. Unionen lider brist på riskkapital och saknar bankgarantier i missgynnade områden. För att klara detta har Europeiska kommissionen och Europeiska investeringsfonder (FEI) inlett ett nytt gemensamt initiativ – JEREMIE. Syftet med det är att förbättra tillgången till finansiering för unga människor och utvecklingen av små och mycket små företag.

JEREMIE kommer att vara tillgängligt för förvaltningsmyndigheter. Med hjälp av programresurserna i JEREMIE får de tillgång till en »sesamport» för att få hjälp från finansiella förmedlare med erfarenhet av företagsutveckling och mikrokredit. Dessa ackrediterade förmedlare kan nyttja företagets och andra finansiärs ekonomiska kapacitet.

Med JEREMIE skall tillväxten, sysselsättningen och den sociala integreringen ökas i de städer i Europeiska unionen som berörs av strukturfondernas program. Med denna åtgärd förväntas också en hävstångseffekt från andra nationella och europeiska finansiella institutioner.

JESSICA är ett initiativ från EU-kommissionen tillsammans med EIB och Europeiska Rådets Utvecklingsbank för att stödja hållbar utveckling i stadsområden. Målet är att underlätta finansieringen av stadsförnyelsen och stadsutvecklingen genom att kombinera bidrag och lån.

Inom ramen för JESSICA skall förvaltningsmyndigheterna kunna

- finansiera en mängd olika offentliga-privata partnerskap, projekt och andra strategier för hållbar stadsutveckling som på lång sikt kan ge avkastning på hela eller delar av investeringen,
- ge en enklare och smidigare hantering av fonder avsedda för stadsutveckling,
- öka hävstångseffekten för de begränsade resurser som tilldelas till stadsutveckling genom att locka internationella finansiella institutioner, banker, privata sektorn m.fl. att investera.

Stöd till små och medelstora företag i Svaneke, Bornholm (Danmark): en ateljé för hantverksmässig framställning av glas för export.

URBACT-programmet: intresset för ett nätverk mellan Europas städer

URBACT I (2003-2006), programmet för utbyte av erfarenheter mellan aktörer inom stadsutveckling, tillgodoser ett starkt behov i städerna. De resultat som hittills har uppnåtts talar för en fortsättning efter 2006.

Europeiska unionen har under de senaste femton åren successivt byggt upp grunden för den stadspolitik som sammanfattas i arbetsdokumentet för kommissionens avdelningar: *«I en hållbar stadsutveckling integreras ett utbud av offentliga kvalitetstjänster med de ekonomiska, sociala och miljömässiga målen. För att kunna genomföra 'sustainable communities' som det står i Bristolavtalet, är det viktigt att skapa lokala partnerskap mellan offentliga och privata aktörer och organisationer och även med befolkningen.»*⁽²⁾

Programmen Urban Pilot Projects (1990-1993 och 1997-1999), Urban I (1994-2000) och Urban II (2000-2006) som finansierades av sammanhållningspolitiken, bidrog till att i stor skala (216 platser i Europa) utveckla den integrerade stadsutvecklingspolitiken. De positiva resultaten av dessa erfarenheter, särskilt Urban II, och det faktum att städerna har stor betydelse för produktiviteten och sysselsättningen, har lett till att EU-kommissionen nu har förslagit att politiken för en hållbar stadsutveckling skall ingå i grundprogrammet ("mainstream") för sammanhållningspolitiken för perioden 2007-2013.

179 städer, 375 deltagare

URBACT skapades i början av 2003 för att organisera utbytet mellan de städer som deltog i gemenskapsinitiativet Urban, för att dra lärdomar av erfarenheter och i stor skala sprida denna kunskap. Programmet tillgodosåg helt klart en efterfrågan: 179 städer deltog i programmet, bland dem var 40 procent städer med över 200 000 invånare och 33 procent städer med minst 100 000 invånare. Sedan den 1 maj 2004 får städerna i tio nya medlemsstater vara med i URBACT. De utgör i dag en tredjedel av deltagarna i programmet. Vid sidan av städerna, som är de främsta aktörerna i programmet, deltar också regionala myndigheter, universitet och till och med medlemsstater i arbetet i URBACT. URBACT har 375 deltagare i 20 nätverk och 6 temaarbetsgrupper. Det finns också arbetsgrupper som samlar nätverk under ett visst tema.

Plats för cykeln i centrum av Wien (Österrike), renoverat med stöd från URBAN.

Under 2005 arrangerades över 100 arbetsseminarier inom ramen för URBACT, vart och ett av dem med 20 till 30 personer: folkvalda, tekniker, sakkunniga. Över 3 000 personer över hela Europa är direkt och personligt engagerade i arbetet i URBACT.

På programmets hemsida (www.urbact.org) finns närmare 5 000 dokument, fallstudier, presentationer av god praxis och rapporter från undersökningar. I februari 2006 hade den haft 8 000 besökare som var och en i snitt tittade på 36 sidor, en fingervisning om hur många dokument som har laddats ned.

EUKN: European Urban knowledge exchange

European Urban Knowledge Network (EUKN) hjälper medlemsstater att skapa nationella kunskapsnätverk för stadsutveckling.

Dessa sammankopplade nationella nätverk underlättar utbytet av kunskap och expertis i stadsfrågor inom Europa. På så sätt hjälper EUKN politiker och makthavare att lära av varandras erfarenheter. EUKN stärker de europeiska städerna som drivkrafter för tillväxt och sysselsättning, samtidigt som hållbarhet och integrering bibehålls.

⁽²⁾ Cohesion Policy and cities: the urban contribution to growth and jobs in the regions. Europeiska kommissionen 2006.

EUKN är ett europeiskt initiativ som inleddes under det nederländska EU-ordförandeskapet 2004. För närvarande deltar femton medlemsstater, URBACT-programmet, Europeiska kommissionen och Eurocities i nätverket. Med början i april 2005 har EUKN inrättat en decentraliserad kunskapsstruktur baserad på en central sökportal och nationella nätverk i alla deltagande medlemsstater. Europeiska, nationella, regionala och lokala partners erbjuder fallstudier, politiska dokument och forskningsrapporter i alla större teman som hör samman med stadspolitik. EUKN har fått den nederländska utmärkelsen XML Award som det mest nyskapande nätverket.

Sedan webbplatsen startades i oktober 2005 har antalet fallstudier och forskningsrapporter stadigt ökat. Framåt sommaren kommer tusentals dokument att finnas tillgängliga online.

EUKN:s sekretariat finns i Haag, Nederländerna.

Mer information: www.eukn.org.

Vilka lärdomar och vilket mervärde får städerna?

Ur det mångsidiga arbetet i nätverken och arbetsgrupperna har sju stora temalinjer utvecklats: städerna och ungdomarna, förnyelse av städerna, invandrare, lokal ekonomisk utveckling, medborgarengagemang, otrygghet och en integrerad strategi i stadsutvecklingen.

När hållbar stadsutveckling integreras i sammanhållningspolitikens basprogram blir det ännu viktigare att skapa ett utbytes- och diskussionsprogram, där konceptet med en integrerad hållbar stadsutveckling, så som Europeiska unionen har utarbetat det under de senaste tjugo åren, kan spridas.

- > URBACT-programmet lockar till sig många städer eftersom de genom att analysera någon annans erfarenheter och utbyta tankar kring problem och olika sätt att hantera dem, får möjlighet att reflektera och jämföra och sedan utforma sin egen politik.
- > URBACT ger städerna i de 25, inom kort 27, medlemsstaterna möjlighet att utbyta erfarenheter och ge varandra ömsesidig hjälp och medelstora städer får möjlighet att ingå i europeiska nätverksutbyten.
- > URBACT är ett fantastiskt verktyg för politiska beslutsfattare, tekniker och aktörer inom stadsutveckling i allmänhet att få ömsesidiga lärdomar.
- > På tre år har URBACT blivit en ram för utbyten och reflektioner kring stadsproblem, inte enbart för städernas beslutsfattare utan också för regionala myndigheter, medlemsstater, universitet och forskare. På så sätt gynnar programmet en öppning mellan sektorer och vetenskapsgrenar samt mellan och inom städerna.

- > Slutligen har det genom programmet skapats ett europeiskt nätverk för resurscenter inom stadspolitik (EUKN, *se ovanstående ruta*) och en arbetsgrupp för bättre kompetens vid tillämpningen av en strategi grundad på begreppet "sustainable communities" (SKILLS, *se nedanstående ruta*).

De resurser och krafter som satts in för att dra lärdom av politiken och sprida slutsatserna och rekommendationerna, skall bibehållas och utvecklas för perioden 2007-2013 inom URBACT II, det framtida ramprogrammet för utbyten mellan städer.

Kontakt: info@urbact.org

Hållbara städer: kunskaper som förvandlar vision till verklighet

Samordning och samarbete för kunskapsutveckling på Europainivå är centralt för att kunna skapa hållbara städer.

På det informella ministermötet om hållbara städer i Bristol (6-7 december 2005), var ministrarna överens om att allmänna kunskaper är en bristvara som dock efterfrågas allt mer. Till allmänna kunskaper hör: gränsövergripande sysselsättningar, planera och genomföra en vision, partnerskapsarbete, projektledning, förhandling och social medling, hantering av organisationsförändringar och effektiv samhällsstyrning. Bristol-avtalet utvecklades med medlemsstaternas löfte om att dela med sig av bästa praxis. Mötet beslutade också att hålla ett europeiskt symposium om "Kunskaper för hållbara städer" i Leeds, Storbritannien, under senare delen av 2006, för att stödja investeringar i kunskapsutveckling och kunskapsutbyte. En organisation som har bildats och stöds av den brittiska regeringen, *Academy for Sustainable Communities (ASC)*, har tillsammans med European Urban Knowledge Network (EUKN), skapat en arbetsgrupp inom URBACT. Arbetsgruppen skall ge råd om utveckling, samordning och utvärdering av symposiet och rekommendera framtida europeiska samarbeten om kunskap för perioden 2007-2013.

Arbetsgruppens sekretariat finns i Storbritannien och kommer att stödja gruppen i dess arbete med att ge råd och sakkunskap om innehållet för symposiet. På så sätt kan man vara säker på att symposiet uppfyller medlemsstaternas individuella och Europas kollektiva behov. Slutsatserna från symposiet skall sikta på att få lokala och regionala organisationer att ansluta sig till ett europeiskt "Kunskapsengagemang".

Mer information: <http://www.ascskills.org.uk/euskills/en/home.cfm>

Belgique/België	33	Hamburg	66	Madrid	103	Poitiers	138	Trento	163	Tilburg	196	Ponto Delgada	225	Gravesham		
1	Antwerpen	34	Hannover	67	Málaga	104	Reims	139	Trieste	164	Utrecht	197	Porto	226	Leeds	
2	Brugge	35	Karlsruhe	68	Murcia	105	Rennes	140	Venezia			198	Setúbal	227	Leicester	
3	Bruxelles/Brussel	36	Köln	69	Oviedo	106	Rouen	141	Verona	Österreich				228	Lincoln	
4	Charleroi	37	Leipzig	70	Palma de Mallorca	107	Saint-Denis			165	Graz	Slovenija	199	Ljubljana	229	Liverpool
5	Gent	38	Magdeburg	71	Pamplona/Iruña	108	Saint-Etienne	Κύπρος/Kypros		166	Linz	200	Maribor	230	Lond	
6	Lüttge	39	Mainz	72	Santander	109	Strasbourg	142 Lefkosia		167	Wien			231	Manchester	
		40	Moers	73	Santiago de Compostela	110	Toulouse							232	Newcastle-upon-Tyne	
Česká Republika	41	Mönchengladbach	74	Sevilla				Latvija		Polska		Slovenská Republika	233	Portsmouth		
7	Brno	42	Mülheim an der Ruhr	75	Toledo	Ireland		143	Liepāja	168	Białystok	201	Banská Bystrica	234	Sheffield	
8	Ostrava	43	München	76	Valencia	111	Cork	144 Riga		169	Gdyńszcz	202 Bratislava	235	Stevengate		
9	Přezň	44	Nürnberg	77	Valladolid	112 Dublin				170	Gdańsk	203	Košice	236	Worcester	
10 Praha	45	Regensburg	78	Vitoria/Gasteiz	113	Galway		Lietuva		171	Gorzów Wielkopolski	204	Nitra	237	Wrexham	
11	Ústí nad Labem	46	Schwerin	79	Zaragoza	114	Limerick	145	Kaunas	172	Jelenia Góra					
		47	Trier					146	Panevėžys	173	Katowice	Suomi/Finland	България/Bulgaria			
Danemark	48	Weimar	France			Italia		147 Vilnius		174	Kielce	205 Helsinki/Helsingfors	238	Burgas		
12	Ålborg	49	Wiesbaden	80	Ajaccio	115	Ancona			175	Konin	206	Oulu/Uleiborg	239	Pleven	
13	Århus	50	Wuppertal	81	Amiens	116	Bari	Luxembourg (G.D.)		176	Kraków	207	Tampere/Tammerfors	240	Plodiv	
14 København				82	Besançon	117	Bologna	148 Luxembourg		177	Łódź	208	Turku/Åbo	241	Ruse	
15	Odense			83	Bordeaux	118	Cagliari			178	Lublin			242 Sofia		
		Eesti		84	Caen	119	Campobasso	Magyarország		179	Nowy Sącz	Sverige		243 Varna		
Deutschland		51	Tallinn	85	Cayenne	120	Caserta	149 Budapest		180	Olštyn	209	Göteborg	România		
16	Augsburg	52	Tartu	86	Clermont-Ferrand	121	Catania	150	Miskolc	181	Opole	210	Jönköping	245	Alba Iulia	
17 Berlin		Ελλάδα/Ellada		87	Dijon	122	Catanzaro	151	Nyíregyháza	182	Poznań	211	Malmö	246	Arad	
18	Bielefeld	53	Athina	88	Fort-de-France	123	Cremona	152	Pécs	183	Rzeszów	212 Stockholm		247	Bacău	
19	Bochum	54	Ioannina	89	Grenoble	124	Firenze			184	Suwałki	213	Umeå	248	Arad	
20	Bonn	55	Iraklio	90	Le Havre	125	Genova	Malta		185	Szczecin			249	București	
21	Bremen	56	Kalamata	91	Lille	126	L'Aquila	153	Gozo	186	Torun	United Kingdom		250	Cluj-Napoca	
22	Darmstadt	57	Kavala	92	Limoges	127	Milano	154 Valletta		187 Warsawa	187	Wrocław	214	Aberdeen	251	Cluj-Napoca
23	Dortmund	58	Larissa	93	Lyon	128	Napoli			188	Zielona Góra	188	Wroclaw	252	Craiova	
24	Dresden	59	Patra	94	Marseille	129	Palermo	Nederland		189	Zielona Góra	189	Zielona Góra	253	Giurgiu	
25	Düsseldorf	60	Thessaloniki	95	Metz	130	Perugia	155 Amsterdam		190	Zory	190	Zory	254	Oradea	
26	Erfurt	61	Volos	96	Montpellier	131	Pescara	156	Arnhem			191	Aveiro	255	Piatra Neamț	
27	Essen			97	Nancy	132	Potenza	157	Eindhoven	Portugal		192	Braga			

BUDAPEST (UNGERN)

Bättre hantering av avloppsvattnet

Total kostnad: 529 107 000 EUR

EU-bidrag: 304 661 500 EUR

«Vårt mål är att rena 95 procent av Budapests avloppsvatten biologiskt (1,8 miljoner invånare). Detta kommer att bli möjligt när det nya avloppssystemet och det kommunala reningsverket i Budapest centrum är klart. Det kommer att ha en reningskapacitet på 350 000 m³/dag. 850 000 invånare berörs. Kvaliteten på vattnet från Donau kommer att förbättras avsevärt genom detta projekt som omfattar följande fem delar: På ön Csepel ska ett reningsverk byggas där den mest avancerade tekniken för vattenrening och energibesparing (biogas) kommer att användas. En infrastruktur för kompostering av slam från reningen skall skapas (kapacitet: 100 000 ton/år). En huvudavloppsledning på 6,9 km skall byggas på stranden av Buda. Ett tryckfyllt rörsystem som förbinder de främsta pumpstationerna med reningsverket skall konstrueras. Pumpstationerna skall moderniseras och förstärkas. 65 procent av den totala bidragsberättigade kostnaden (468 710 000 euro) finansieras genom sammanhållningsfonderna. Arbetet beräknas att avslutas under 2009.»

Gyula Somlai, direktör för avdelningen för offentliga arbeten, rådhuset i Budapest.
somlaigy@budapest.hu

VALENÇA (PORTUGAL)

Ansiktslyftning av stadens kulturarv

Total kostnad: 2 600 000 EUR

EU-bidrag: 1 900 000 EUR

«Som gränsstad till Spanien har Valença ett rikt kulturarv som återspeglar de många banden som förenar Portugal och Galicien längst i norr. Med stöd från ERUF och det operativa programmet för regionen Norte har de kommunala myndigheterna inlett en serie projekt i syfte att restaurera och renovera stadens historiska centrum. Via en upprustning av staden och en modernisering av grundinfrastrukturerna (avlopp, vägar), skall kulturturismen gynnas och befolkningsnedgången motverkas genom att sysselsättning och bättre livskvalitet skapas.»

Jorge Sobrado, CCDR-Norte.
vitor.devesa@ccdr-n.pt

CERNIKA (SLOVENIEN)

Förvandling av en militäranläggning till företagspark

Total kostnad: 3 951 000 EUR

EU-bidrag: 2 598 573 EUR

»Med hjälp av bidrag från ERUF har kommunen i Cernika anlagt en företagspark på en av jugoslaviska arméns gamla militärförläggningar. Projektets första fas avslutades i november 2005. Den bestod i att riva kasernbyggnaderna, jämna ut terrängen, planera anläggningen (tillfartsvägar, vattenledningar, avlopp, belysning) och förse den med all nödvändig infrastruktur för att kunna husa företag (elektrisk högspänning, bredbandskablar för internet, osv.). Anläggningen är på 11 000 m² och är nu klar att mot en rimlig kostnad ta emot kontor, verkstäder och andra byggnader. Projektet ingår i utvecklingsstrategin för regionen Notranjsko Kraška.»

Franc Lenarcic, ministeriet för miljö, fysisk planering och energi.

Franc.Lenarcic@gov.si

AMSTERDAM (NEDERLÄNDERNA)

ArenA, partnerskap för sysselsättning

Total kostnad: 650 000 EUR

EU-bidrag: 325 000 EUR

«När ArenA Stadium öppnades 1996 genererade den inte den hållbara sysselsättning man räknat med i Zuid-Oost, Amsterdams sydöstra stadsdelar. Detta ledde till att ett samarbete för sysselsättning inleddes på initiativ av staden och tillsammans med alla starka lokala krafter: offentliga myndigheter, entreprenörer, yrkesorganisationer, utbildningsinstitutioner, föreningar, etc. 80 organisationer finns representerade i ArenA-initiativet som i nätverksform engagerar alla socioekonomiska aktörer för sysselsättning och utbildning. Psykologiskt sett handlar det också om att överbrygga klyftan mellan öst (där folk bor) och väst (där de arbetar). Konceptet har haft stor framgång: ArenA har inneburit en kraftig minskning av arbetslösheten i Zuid-oost. Mellan 1996 och 2003 sjönk antalet arbetssökande från 15 000 till 5 000.»

Peter Aben, Ekonomiska frågor, Amsterdam Zuid-oost.
p.aben@zuidoost.amsterdam.nl

Spanien

«Integreringen är styrkan i Urban-projektet i Gijón»

Blanca Cañal García, direktör för programmet Urban II i Gijón (Asturien).

«Ett industriellt ytterområde i kris» är den beteckning som passar bäst för att beskriva området för programmet Urban i Gijón. När programmet inleddes hade området 26 519 invånare, dvs. 10 procent av Gijóns hela befolkning. Det ligger i stadens västra delar och omfattar flera distrikt: Jove (där flera kvarter, så som El Muselín, Portuarios och Pescadores, sträcker sig ända ned till havet), Tremañes (industriområde) och en del av kvarteren Calzada och Natahoyo, som är tätbefolkade områden med nedlagd industrimark efter det att flera stora företag har slagit igen. I hela Urban-området samsas bostadsområden med intensiv industriverksamhet och en omfattande transportinfrastruktur: hamnen i Musel och flera järnvägslinjer går genom dessa kvarter. Arbetslöshet och sociala problem är mycket större i Urban-området än i andra delar av staden.

Projektet Urban drivs av staden Gijón och samfinansierad till 75 procent av ERUF, till en total bidragsberättigad kostnad av 14,2 miljoner euro fördelat på fem prioriterade områden: återställa övergivna områden och skapa tomtmark, förbättra den ekonomiska strukturen, integrera missgynnade befolkningsgrupper, förbättra avfallshantering, främja ny teknik.

Återvinningsstationen i Gijón.

För att verkställa dessa prioriteringar har man utnyttjat vissa större principer som leder till hävstångseffekter och mervärde, bland annat en integreringsmodell och en strävan efter synergi med andra offentliga och privata åtgärder. Två exempel får illustrera detta.

Återvinningsstation

Det hade först planerats för att anlägga en återvinningsstation (ett område med behållare för sortering av hushållsavfall) på en ödetomt bakom ett järnvägsspår. Tyvärr motsatte sig de boende att den skulle anläggas i deras kvarter. När åtgärden lades in inom ramen för Urban, blev det lättare att informera en stor del av befolkningen.

Detta skedde på ett hundratal informationsmöten om organiserad sopsortering på skolor, ungdomsgårdar, pensionärsklubbar, osv. Fjorton lokala föreningar samarbetade också med att arrangera en utställning på detta tema. Uppskattningsvis deltog över 800 personer i detta femdagarsarrangemang. I dag är återvinningsstationen en populär anläggning som invånarna är stolta över. Den ligger i Urban-områdets populäraste kvarter, nära skolor, läkarstationer och en stor idrottsanläggning, där man för övrigt fortsätter att ge miljöutbildning. Nämnas skall också att alla Urban-åtgärder åtföljs av information om energibesparing, sophantering, osv.

Partnerskap med företagen

Inom Urban-området finns stadens äldsta och sämst utrustade industriområden. Dessa anläggningar har också blivit föremål för insatser. Arbetet med att återställa förstörda områden har inletts och det har mobiliserat företagsförbund i tre olika företagsparker. De nedlagda industrierna och övergivna tomterna som ofta användes illegalt, har förvandlats till parkeringar eller bebyggts. Två bolag (ADIF och FEVE) vars järnvägsspår korsar anläggningarna, har deltagit i åtgärden. Utifrån de positiva resultaten av denna åtgärd var det sedan mycket lättare att presentera andra insatser till förmån för miljö och ny teknik för företagen, som ofta är mycket små. En företagssammanslutning inledde plantering av cirka 100 träd i sin företagspark. Dessutom har ett av företagen nyligen fått tillstånd att utveckla webbplatser för 150 företag i Urban-området. De håller därför nu på att utbilda ungdomar från området och minst sex av dessa skall anställas.

Utifrån mina tio års erfarenhet av att genomföra denna typ av projekt, tror jag mig kunna säga att dessa integrerade program som är koncentrerade till väl avgränsade områden och innebär starkt engagemang från aktörerna i området, innebär så mycket mer än att bara genomföra en budget. De får ett mervärde och en synlighet för medborgarna som är så mycket större än om de hade genomförts var för sig av olika specialiserade avdelningar utan riktig samordning eller integrering.

För ytterligare information: www.gijon.es

Urban II i aktion med Leipzig och Dortmund (Tyskland)

Kvarter där det rör på sig

Tolv tyska Urban II-program har genomförts med hjälp av EU:s fonder och andra utvecklingsbidrag från federalstaten, förbundsstaterna och städerna. Med en strategi som bygger på deltagande, integrering och nyskapande, återför de dragningskraft och dynamik till de berörda kvarteren och ny stolthet och nytt hopp till dem som bor där. Som exempel tar vi Leipzig och Dortmund.

Denna jättelika daggmasc, en symbol för livskraft, pryder fasaden på den byggnad som rymmer Wege e.V., en förening för föräldrar till barn med psykiska problem, vilken har fått stöd från URBAN i Leipzig.

Karsten Gerkens, stadsplaneringsdirektör i Leipzig, visar ett foto på en liten flicka i en alldeles för stor kapp: *"Hos oss har stadsutvecklingen bestått i att försöka anpassa en mycket dyr och alldeles för stor kapp till en växande kropp."*

Bilden är verkningsfull: Leipzig är faktiskt ett mycket bra exempel på en «shrinking city»⁽¹⁾, en stad som har krympt. Den största staden efter Berlin i f.d. DDR har sett befolkningen minska från 750 000 invånare under 30-talet till 493 000 år 2000, för att sedan öka igen och nå upp till knappt 500 000 idag. Enbart mellan 1990 och 2000 tappade Leipzig 100 000 invånare. Orsakerna till denna befolkningsflykt är flera: den mycket låga nativiteten förklarar en nedgång på 25 000 personer och i samband med återföreningen fick Leipzig uppleva att 60 000 industrijobb försvann, vilket drev 25 000 invånare att flytta till Västtyskland. Samtidigt hade 50 000 Leipzighor uppfyllt sin dröm om ett eget småhus, vilket var mycket svårt att få under den

östtyska regimen, och flyttat till förorten eller till den närliggande landsbygden och bokstavligt talat övergett staden.

Resultat: många tomma fastigheter, 60 000 lediga bostäder och en mycket slapp stadsstruktur. På de större gatorna i vissa kvarter står en fastighet av fyra tom. Intrycket är ändå inte detsamma som i en industristad i kris där hela kvarter i allmänhet förstörs. I Leipzig ligger eleganta nyrestaureerade fastigheter sida vid sida med övergivna hus med förfallna fasader. Detta märks knappast eftersom det ofta handlar om vackra byggnader i "Gründerzeitstil", en period av intensiv expansion och urbanisering för Tyskland mellan 1870 och 1914. Det yttersta målet för Urban II-programmet "Leipziger Westen" som genomförs i fyra kvarter i stadens västra del (8 km², 32 000 invånare) är därmed enkelt att inse: *"Behålla dem som bor i staden och locka dit fler"*, sammanfattar Norbert Raschke som leder programmet.

⁽¹⁾ Leipzig och dess granne Halle är medlemmar i nätverket «Shrinking Cities» (<http://www.shrinkingcities.com/>), ett projekt som genomfördes mellan 2002 och 2006 av Kulturstiftung des Bundes (Federala kulturstiftelsen) och omfattade arkitekter, vetenskapsmän och konstnärer i arbeten som också inbegrep Detroit (USA), Ivanovo (Ryssland), Manchester och Liverpool (Storbritannien).

Att äga ... och jobba

"I öst äger folk väldigt lite av kulturarvet. Många vill förvärva men har inte tillräckliga resurser för att köpa och renovera en fastighet», förklarar Christoph Scheffen, samordnare på sociala fastighetsbyrån Immothek, som stöds av Urban och Leipzig stad. "Vår roll består i att med hjälp av arkitekter som arbetar ideellt, leta rätt på tillgängliga fastigheter som kan renoveras till rimlig kostnad och sedan erbjuda dem till familjer som vill köpa bostad. Vi samlar dessa potentiella köpare – i snitt sex hushåll per fastighet – så att de ska få lära känna varandra och se om personkemin stämmer tillräckligt för att de ska kunna köpa fastigheten tillsammans, som kooperativ." Mellan 2002 och 2005 var det 212 bostäder som på detta sätt förvärvades till självkostnadspris. Leipzig är den första staden i Tyskland som stödjer den här typen av verksamhet och som har kunnat införas tack vare ett Urban-bidrag på 500 000 euro. Uppskattningsvis har verksamheten för hela staden genererat 40 miljoner euro i investeringar och ungefär 200 nya jobb.

En grön brigad i aktion i Henriettepark, inom URBAN-området i Leipzig.

I de kvarter där arbetslösheten överstiger 20 procent är naturligtvis sysselsättningen i Leipzig den stora prioriteringen för Urban-programmet. 8 miljoner euro, dvs. 40 procent av budgeten, tillägnas åtgärden "Ekonomi och sysselsättning" där de klassiska åtgärderna till entreprenörer (rådgivning, tillhandahållande av utrustning, nätverk) kombineras med nyskapande utbildning (skolföretag, idemarknad) till vissa målgrupper (ungdomar, kvinnor, invandrare). För perioden 2001-2004 redovisade Urban Leipziger Westen 430 nya eller bibehållna jobb, 80 personer som deltog i vidareutbildning och över 800 ungdomar som deltagit i en intensivkurs i att starta företag. "Vi startade från ingenting i maj 2002", berättar Frank Basten, rådgivare vid Företagar- och innovationscentrum "Freie Wirtschaftsförderung" (Stöd till fritt företagande). «I dag, februari 2006, har vi gett stöd till 147 småföretag med 353 anställda. Fördelningen över sektorer visar den ekonomiska strukturen i Urban-området men också våra prioriteringar: 69 tjänsteföretag med inriktning på företag, 28 hantverkare, 23 affärsmän, 14 hotellägare och 13 tjänsteföretag med inriktning på privatpersoner. I vårt stöd prioriterar vi verksamhet som är kopplad till kluster och specialiteter för Leipzig: data och bilindustri."

Att locka till sig nya invånare handlar helt klart också om att rusta upp staden. I detta syfte får åtgärden "Kvalitet i

stadsområdet" cirka 7,3 miljoner euro från Urban. Kombinationen av olika finansieringsvägar har lett till att kanalen Karl-Heine har kunnat renoveras och gamla industriområden omvandlats till grönområden. Dessutom har immateriella insatser genomförts såsom ett nyskapande system för bostadslån. Förutom stora nedlagda industritomter finns det i Leipzig också en mängd små ödetomter som inte kräver så mycket mer än städning och röjning för att förvandlas till trädgårdar eller lekplatser. "Vi förmedlar kontakt och upprättar förtroende mellan ägaren och den person eller den organisation som vill använda marken och vi försöker se till att de sluter ett avtal om kostnadsfritt lån eller tillfällig hyra", förklarar Tobias Habermann, en av de två "kvarterscheferna" i Urban-området. «Alla vinner på detta och vi undanröjer många skönhetsfläckar från stadsbilden. Vi tillämpar samma princip för vissa tomma affärer som vetter mot större trafikstråk: om deras ägare lånar ut dem kan de fungera som tillfälliga kulturlokaler – fester, utställningar – eller bli permanenta träffpunkter för ungdomar, föreningar, osv."

Entusiasm

Enligt en studie från Deutsches Institut für Urbanistik/ DIFU (Tyska institutet för urbanism) har de cirka 20 miljonerna euro som fanns i budgeten för Urban Leipziger Westen genererat 280 miljoner euro från privata källor. "Det är naturligtvis ett fantastiskt resultat", konstaterar Bertram Plate, samordnare för sociala projekt inom programmet, "men vad jag tycker är ännu mer fantastiskt är att man i våra kvarter har återfått den entusiasm som rådde när järnridån föll, men som sedan försvann med den hårda verkligheten kring återuppbyggnaden."

Denna återfunna entusiasm och stolthet märks mycket tydligt även i en region långt bort från Leipzig och som inte alls har samma nya historia eftersom den ligger i Västtyskland. Öster om Ruhrområdet fortsätter Dortmund (590 000 invånare) sin förvandling från stålverksstad till hightech-metropol. Man har redan kommit en bra bit på väg, men alla i staden har inte glädje av förvandlingen. Nordstadt, norr om stadskärnan, har förlorat många arbetstillfällen, bland annat 2000 i ett slag när ett stålverk stängdes. Dessutom har 40 procent av de 54 000 invånarna i Nordstadt invandrabakgrund och är en folkgrupp som har blivit synnerligen bräcklig när industrijobben gått förlorade. Det är därför som detta område har valts ut att delta i ett Urban II-program omfattande 28,8 miljoner euro, varav 10 miljoner från unionen. När hälften av de 29 projekten har genomförts är sammanfattningen följande: "16 nya företag och 200 nya jobb, 2 300 personer som har fått utbildning, 2 500 kontakter som tagits med lokala företag och en märkbar sänkning av brottsligheten", berättar Ralf Appel, programdirektör. Han understryker också att "en oåterkallelig kvartersdynamik har utvecklats med Urban".

Även om besökarna blir imponerade av världens största indiantält, tipi, i Fredebaumpark, är det nog Nordmarkt som bäst representerar den modell som har genomförts i Nordstadt och de resultat som har uppnåtts i Dortmund med Urban. Det som numera är en vacker marknadsplats och ett behagligt grönområde mitt i ett tätbefolkat område var fortfarande 2002 ett förfallet område där alkoholister, heroinister och prostituerade höll till. Med hjälp av drygt 1,1 miljoner euro från Urban-fonderna har man lyckats återställa området och även underhålla och göra det tryggt

med hjälp av ett system med "stewards urbains" eller "när-miljövakter". Det är 18 personer som har utsetts för uppgiften och som är engagerade inom ramen för ett federalt program med målet att komma tillbaka till arbetslivet. De ska hålla rent, övervaka säkerheten, ja till och med trivsamt-heten på gatorna och torgen i Nordmarkt. *"Det är enkla men ytterst symboliska uppgifter som att be folk att slänga skräpet i papperskorgarna eller att hjälpa skolbarn över gatan och det ger dessa f.d. utslagna en ny mening och skapar ett socialt band,"* förklarar Bernd Axmann, projektledare i företaget för social integrering i Grünbau GmbH som leder insatsen.

En del av operationen fasadmålning som har genomförts inom ramen för URBAN-åtgärden för renovering av kvarter i Dortmund.

En social stad

"Vi försöker dra upp folk," säger Helga Beckmann. *"Förbättra den bild de har av sig själva och sitt kvarter, övertyga dem om att glasat inte är halvtomt utan snarare halvfyllt och att man kan fylla på det. Vi ordnar alla slags arrangemang, fester, idétävlingar, osv. Detta genererar projekt och ger kvarteret dragningskraft och en synlighet utan att det kostar särskilt mycket pengar."* Helga och hennes kollega Martin Gansau är de två som ansvarar för "Kvartersbyrån" i Nordmarkt. Det finns tre sådana i Nordstadt och de utgör en kontaktpunkt mellan invånarna och de offentliga myndigheterna, *"på en och samma gång medlare, hjälpare och ledare,"* säger Martin. *"Vi löser inte direkt problemen, vi ersätter inte administrationen, vi hjälper bara dem som kontaktar oss att hitta den person de behöver tala med."*

Denna "kvartersstyrelse" är ett viktigt redskap i stadsutvecklingen i Tyskland. Det är kärnan i konceptet "Soziale Stadt" (Social stad) som Dortmundland, Nordrhein-Westfalen, framstår som pionjärer för. Det regionala programmet "Stadtteile mit besonderem Erneuerungsbedarf" (Kvarter med särskilt renoveringsbehov) inleddes 1993 och var det första tyska programmet som fungerade med en tvärgående strategi. Det handlade om att hantera städernas nedgång på grund av nedläggningen av kolgruvor och stålverk i Ruhrområdet. Programmet framgång ledde 1998 till att federala regeringen antog modellen och 1999 föreslogs den till alla de 16 tyska förbundsstaterna under namnet "Bund-Länder-Programm Soziale Stadt" (Federala-regionala programmet Social stad).

Programmet Soziale Stadt har till en del inspirerats av initiativet Urban och ägnar sig i likhet med detta åt en regional, integrerad och involverande upprustning av de mest missgynnade kvarteren. *"Det stora mervärdet för program som Soziale Stadt och Urban,"* säger Karl Jasper, samordnare för Urban på ministeriet för byggnad och rörlighet i förbundsstaten, *"är att de främjar invånarnas eget deltagande i projektet. Detta deltagande har två fördelar. För det första kan man dra nytta av invånarnas erfarenheter för att anpassa projekten bättre och göra dem mer hållbara. För det andra leder projektens dynamik till att det skapas sociala strukturer som gör kvarteret mer stabilt i längden. När allt kommer omkring är det de offentliga myndigheternas ställning som omvärderas: staten som hjälper och bistår sina medborgare i svårigheter blir staten som frigör inre potentialer som ger människor möjlighet att hjälpa sig själva. Det är lite som Hjälp dig själv och Urban ska hjälpa dig."*

Karl Jasper framhåller att Urban bara är en blygsam del av satsningen på städer i Nordrhein-Westfalen. Det faktiska Mål 2-programmet (cirka 2 miljarder euro) genomförs till stor del i stadsområdena men förbundsstaten själv, den första regionala ekonomin i Europa och den mest befolkade och industrialiserade i Tyskland, investerar varje år 150 miljoner euro i stadsutveckling. Dessa fördelas på programmet Soziale Stadt (40 miljoner), programmet Stadsförvandling «Stadtumbau» (30 miljoner) och andra åtgärder till förmån för små och medelstora städer (80 miljoner).

Mainstream

När det gäller förvaltningen av den stadsutveckling som finansieras av strukturfonderna förebådar Nordrhein-Westfalen också framtiden. Det är faktiskt anmärkningsvärt att borgmästarna i fem av förbundsstatens största städer sitter med i uppföljningskommittén för de europeiska programmen, men utan någon dominerande makt och utan några andra privilegier än övriga parter, handelskammaren till exempel.

En av skaparna och initiativtagarna till programmet Soziale Stadt, Ullrich Sierau, är kommunalråd i Dortmund. Denne tidigare enhetschef vid stadsutvecklingsministeriet i förbundsstaten, uttrycker en åsikt som en stor del av de regionala utvecklarna verkar stå bakom: *"Vi står bakom principerna i Lissabonstrategin: man måste främja konkurrenskraft, innovation, kunskap, utbildning av mänskliga resurser. Jag tror också på principerna i Sociala staden: ingen får lämnas kvar längs vägen. Det krävs en jämvikt. Kapitalet går ingenstans där de sociala problemen inte är lösta."*

För ytterligare information:

www.urban-leipzig.de

www.urban.dortmund.de

Det tysk-österrikiska nätverket Urban är en fantasmen resurs för stadsutveckling i de två berörda länderna men också på europeisk nivå:

Deutsch-Österreichisches Urban-Netzwerk

47-51 rue du Luxembourg, B-1050 Bruxelles

Telefon: (+32) 02 5501610 – Fax: +32 (0)2 5035606

c.huttenloher@deutscher-verband.org

LE HAVRE (FRANKRIKE)

En stadspark skapas

Total kostnad: 9 343 413 EUR
EU-bidrag: 2 472 721 EUR

"Det stora projektet inom Urban II-programmet i Le Havre är att anlägga en stadspark mellan staden och hamnen. Det handlar om att skapa en plats för fritidsaktiviteter och promenader för invånarna i stadsdelen Saint-Nicolas med syftet att binda ihop denna stadsdel med stadskärnan och förändra dess image genom att locka dit boende och investerare. Anläggandet av parken grundas på platsens mycket ovanliga karaktär: där finns hamnbassänger och hamnverksamhet, närhet till både hav och stadscentrum. Platsen, och framför allt bassängerna, skall framhåvas med hjälp av specialbelysning. En bro skall anläggas som leder till hjärtat av stadsparken och den skall bidra till att bryta stadsdelen Saint Nicolas isolering och framför allt ge denna trivselyta en kommunal, ja till och med interkommunal, karaktär."

Ouahid Dorbane, representant för Utveckling av de södra stadsdelarna i Le Havre.
Ouahid.Dorbane@ville-lehavre.fr

BRISTOL (STORBRITANNIEN)

Integrering av ungdomar med funktionshinder

Total kostnad: 342 575 EUR
EU-bidrag: 169 938 EUR

«Integreringsprojektet *Just CHIL (Just Children Helping Inclusion by Listening)* (Barn som bidrar till integrering genom att lyssna) är en nyskapande reaktion på funktionshindrade ungdomars behov vad gäller inlärning och beteende. Lokal forskning visade att denna grupp riskerade att utestängas ännu mer från skolan och att de därför anammade ett asocialt, till och med våldsamt, beteende. Detta berodde på att deras behov var allt för komplicerade för att det traditionella skolsystemet skulle kunna hantera dem. Projektet berör de allra svåraste fallen. Det har en inriktning som är fokuserad på individen och dennes likar och skall utveckla personens kapacitet för att den själv skall inse och förändra sitt beteende. I kurserna ingår hantering av sin ilska, förhandling, konfliktlösning, medborgarkunskap och även kunskaper som deltagarna har nytta av i vardagen. Projektet har haft stor effekt: de 60 ungdomar som har slutfört utbildningen har hittills visat stora framsteg i sitt beteende, både vad gäller närvaro i skolan och på vägen mot ett jobb. En ung kvinna har belönats med Prinsessan Dianas minnespris, ett pris som belönar gemenskapsarbete, fyra ungdomar har blivit medlemmar i styrgruppen för Urban-programmet och ytterligare andra är aktiva i olika föreningar."

Steve Morris, chef för Urban II-programmet i South Bristol.
s_morris@bristol-city.gov.uk
www.southbristolurban2.co.uk

SAMBREVILLE (BELGIEN)

Utbildning i husrenovering

Total kostnad: 202 057 EUR
EU-bidrag: 101 028 EUR

"Målet med det här projektet är att missgynnade personer, främst män, skall kunna återknyta ett socialt band och efter avslutad utbildning kunna få ett examensbevis inom olika bygg- och renoveringsbranscher (murare, takläggare, målare, elektriker osv.). Tack vare detta bevis skall de kunna hitta jobb inom byggsektorn eller omskolas till mer kvalificerade jobb. Målet är att utbilda 60 personer som skall ha fått 820 utbildningstimmar vardera. När det gäller att skapa nya jobb är det 30 personer som kommer att få jobb direkt. Det handlar också om att eleverna skall kunna bidra till ombyggnaden av det lokala kulturarvet. Med hjälp av dessa utbildningar har vi redan kunnat renovera två mindre hus och en hyresfastighet."

Philippe Lhomme och **Laurent Warnon**, Avdelningen för teknisk hjälp Urban, kommunkontoret i Sambreville.
urban@commune.sambreville.be

DUBLIN (IRLAND)

När invånarna själva rustar upp sin miljö

Total kostnad: 505 437 EUR
EU-bidrag: 233 120 EUR

«Stadsdelen Ballyfermot i Dublin hade många ödetomter, verkliga *no man's land* och skönhetsfläckar i stadsbilden. Under 2002 inleddes ett Urban-projekt för att uppmuntra invånarna att ta itu med upprustningen av dessa områden. Det som krävdes var att olika kriterier uppfylldes för att få ta del av det ekonomiska bidraget: det skulle vara hållbara projekt som skulle formuleras efter det att invånarna i kvarteret hade rådfrågats och de skulle grundas på frivillighet samt syfta till att förbättra och skydda miljön. Projekten utarbetades, verkställdes och underhölls av lokalbefolkningen. En oberoende utvärdering är på gång, men redan nu kan konstateras att programmet ökat känslan av tillhörighet i kvarteret och bidragit till att aktivera invånarna runt lokala satsningar i en öppen och involverande insats. Det har skapat mycket positiva relationer mellan grannar, minskat vandaliseringen och gett invånarna möjlighet att tillägna sig sin närmiljö.»

Caitriona Ryan, direktör för programmet Urban Ballyfermot.
Caitriona@urbanbl.ie
www.urbanbl.ie

Sverige

"Jalla, Jalla - ett bidrag till social integrering"

Susan Runsten, samordnare för Urban II-program i Göteborg

Göteborg ligger på Sveriges västkust. Med sina 485 000 invånare är det landets andra stad. Under de senaste decennierna har Göteborg genomgått omfattande strukturella förändringar. Från att ha varit en stad som var beroende av industrin, hamnen och varven har den utvecklats till en mer mångsidig ekonomi, med bland annat ICT-industri, turism och biomedicin.

Göteborg är nu en blomstrande och växande stad. Samtidigt finns det allvarliga problem. Dessa hör huvudsakligen ihop med den sociala utslagning som utvecklades i samband med flyktingtillströmningen under 1980- och 90-talet. Det finns alltså stora skillnader och ojämlikhet mellan befolkningsgrupperna i olika delar av staden. I dag är 20 procent av Göteborgs befolkning född i ett annat land. Invandrarna är till stor del koncentrerade till Göteborgs nordöstra stadsdelar där arbetslöshetstalen är höga och utbildningsnivån låg. När Göteborg fick Urban II-programmet beslutades att ett av de främsta investeringsområdena skulle vara att tillvarata de mänskliga resurserna i dessa bostadsområden med fokus på utbildning och sysselsättning.

Ett av projekten som har fått medel från Urban II är "Jalla, Jalla" (Go! Go!). Jalla, Jalla leds av Medborgarskolan i samarbete med arbetsförmedlingen och den lokala fotbollsklubben GAIS. Syftet med projektet är att hjälpa invandrare, långtidsarbetslösa män att få jobb. Detta sker genom studier i svenska språket, datakunskap, sociala relationer och praktisk medborgarkunskap.

Deltagarnas gemensamma intresse är fotboll och GAIS ger dem möjlighet att gå på fotbollsmatcher, spela fotboll och skapa kontakter med klubbens sponsorföretag. Genom arbetsförmedlingen har många arbetsplatser som planerar att nyanställa personal, knutits till projektet. Denna unika kombination av vuxenutbildning, fritidsaktivitet och nätverk med arbetsgivare har visat sig mycket framgångsrik. Jalla, Jalla har fått 338 300 euro i ERUF-medel och har tagit emot 60 deltagare under perioden mars 2004 till december 2006. Man förväntade sig att 20 av deltagarna skulle få jobb i minst ett år, ett mål som nåddes redan i oktober 2005. Dessutom hade 18 av de 45 deltagarna då haft korttidsanställningar via projektet.

En styrka i Jalla, Jalla är att uppmärksamheten på att få jobb delas av alla i gruppen. Principen är att man inte ska avsluta utbildningen innan man får jobb, utan snarare att man ska arbeta tillsammans mot arbetsmarknaden från dag ett. Denna modell ledde snabbt till synliga resultat i form av jobb för

några av deltagarna, vilket gav de andra grupplemmarna nytt hopp och engagemang: "Om han kan, så kan jag också. Jag måste göra mitt bästa!"

I en studie om det lokala partnerskapet inom Urban II i Göteborg, har tio projekt granskats och jämförts för att få fram hur olika aktörer samarbetar och vad det innebär för hur ett projekt lyckas. Enligt denna studie är ett av framgångskriterierna att projektets mål är strategiska och sammanfaller med det övergripande målet. Målen och delmålen skall alltså ligga inom projektets räckvidd och inte bortom det. Detta i sin tur gör det möjligt att visa konkreta resultat, vilket verkar vara den viktigaste faktorn när man vill skapa engagemang på alla nivåer i ett samarbete. Jalla, Jalla är ett bra exempel på hur det kan fungera.

Ett annat framgångskriterium för Jalla, Jalla är att dess olika samarbetspartners kompletterar varandra. Medborgarskolan, arbetsförmedlingen och GAIS har olika kompetens och perspektiv som tillför resurser till projektet. Parterna har också olika uppgifter och roller i projektet. Mångsidighet är en fördel i ett partnerskap!

Under de senaste tio åren har Göteborg fått ta emot såväl nationella som europeiska medel för att arbeta med krisdrabbade områden, etniska minoriteter och invandrare. Genom dessa initiativ har levnadsförhållandena förbättrats och mer attraktiva bostadsområden skapats. Nya metoder och modeller har utvecklats för att främja demokrati, anpassa skolorna efter deras mångspråkiga villkor och stärka den lokala ekonomin. Det finns dock problem med de områdesbaserade stadsinitiativen. Utvärderingar har visat att genom fokusering på specifika områden eller folkgrupper kan man också bidra till att stämpla samma bostadsområde och dess invånare. Det ligger också en fara i att titta på problem och möjliga lösningar med arbetslöshet och segregation genom att enbart fokusera på missgynnade områden, i stället för att rikta in sig på det i relation till staden och regionen som helhet.

En framtida utmaning kan vara att överbrygga dessa hinder med hjälp av solida strategier där man kombinerar kampen mot social utslagning i städerna med ett övergripande mål om regional utveckling och tillväxt. Det vi kan lära av Jalla, Jalla är hur viktigt det är att satsa på varje enskild persons potential. Vi skall också sikta högt på vad som kan uppnås i en verkligt integrerande och multikulturell stad.

Kontaktuppgifter: susan.runsten@stadshuset.goteborg.se

Republiken Tjeckien

"Tunnelbana utan hinder"

Lumíra Kafkaová, direktör för förvaltningsmyndigheten för program inom Mål II i Prag.

Ovan och nedan: ombyggnadsarbeten på tunnelbanestationen Florenc B. i Prag.

Det stora målet för programmet inom Mål II för Prag är att göra den tjeckiska huvudstaden till den dynamiska europeiska metropol som den borde vara.

Under 2004-2005 utlyste vi fyra inbjudningar att lämna in förslag till projekt, vilket ledde till att 148 projekt valdes ut med en total investering från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) på närmare 100 miljoner euro. Större delen av dessa projekt, bland annat de största i fråga om investeringar, hade föreslagits av staden och olika förvaltningsområden i Prag. De projekt som syftar till att förbättra kollektiva transporter är särskilt intressanta att presentera.

Projektet det är fråga om här avser att förbättra integreringen för personer med begränsad rörlighet, samtidigt som sysselsättning och stadsmiljöns attraktionskraft skall gynnas.

Dess viktigaste del består i att planera enkelt tillträde, utan hinder, till tunnelbanestationen Florenc B. I detta syfte har en första hiss byggts som förbinder perrongerna med förebindelsegångarna och en andra hiss som leder upp till gatunivån. Till investeringen kommer också ett skyltsystem och annan tillhörande utrustning.

När projektet slutförts skall de allmänna transporterna ha förbättrats avsevärt liksom åtkomsten till kvarteret i fråga. Det finns uppskattningsvis 33 500 Pragbor med nedsatt rörlighet. 4 000 av dem använder rullstol. Om hinder kan undvikas i tunnelbanan blir det lättare att ta sig till centrum och till viktiga trafikknutpunkter som järnvägsstationen och busstationen. Det underlättar också integreringen av dessa personer på arbetsmarknaden med 14 000 företag och 12 000 egna företagare.

Arbetet pågår i två etapper mellan september 2005 och mars 2007. Den första etappen har avslutats. De totala bidragsberättigade kostnaderna för projektet uppgår till 2 110 638 euro, varav 50 procent kommer från ERUF. Tjeckiska staten står för 33,1 procent av beloppet, dvs. 698 621 euro. Resten (16,9 procent, 356 698 euro) kommer från staden Prag.

Projektet drivs som ett samarbete med den regionala samordnaren för integrerade transporter i Prag och nationella kommittén för funktionshindrade personer. Det tillgodoser väl en allmän social begäran att förbättra levnadsförhållandena för personer med begränsad rörlighet och tillgodose behoven för alla utsatta befolkningskategorier.

Precis som alla åtgärder som leder till snabbare och bekvämare resor ingår denna åtgärd i det långsiktiga främjandet av allmänna transporter.

Kontakt: Ministeriet för regional utveckling, MA SPD 2, Staroměstské sq. 6, CZ-110 15, Prague 1.
E-post: jpd2@mmr.cz
Internet: www.strukturalni-fondy.cz/jpd2

GRAZ (ÖSTERRIKE)

«Graz, kunskapens stad»

Total kostnad: 4 200 570 EUR
EU-bidrag: 200 000 EUR

”Tack vare det integrerade projektet *Kunskapens stad* som genomförts av Byrån för ekonomiskt främjande av Steiermark (SFG) och samfinansierades av Urban-programmet, har de västra stadsdelarna i Graz numera ett nytt centrum med nyskapande företag. Det handlade om att erbjuda lämpliga lokaler till aktiva företagare inom området ny teknik, bland annat sådant som hörde till hälsovård (medicinteknik, bioanalys, osv.). Centrumet vill också fungera som en brygga mellan undervisning och företag för akademiker från det närläggna universitetet. Förutom stödet till att bygga upp och installera företagen i de västra delarna av Graz, är projektets ambition att bli ett expertcentrum för hela regionen.»

Christian Nussmüller, direktör för Urban-programmet
 Link GrazWest, Graz.
urban@stadt.graz.at
www.urban-link.at (www.graz.at)

TURIN (ITALIEN)

Renovering av Piazza Livio Bianco

Total kostnad: 2 226 885 EUR
EU-bidrag: 914 998 EUR

»Piazza Livio Bianco ligger i Turins sydvästra förstäder och mitt i centrum för renoveringsprojektet som genomförs i Urban-området i den piemontesiska huvudstaden. Medborgare och organisationer har högljutt begärt denna renovering av torget vilken ska göra det till en social och kulturell plats i kvarteret, samtidigt som man förhindrar att den förstörs och blir ett tillhåll för socialt utslagna. Kvartersbefolkningens aktiva deltagande har varit drivkraften i åtgärden, från dess utformning (via en allmän tävling och en omröstning bland invånarna) fram till skötseln av torget när arbetet avslutats. Denna uppgift har anförtratts till en förening – *’Piazziamoci in Piazza’* – vilken bildades 2004. Föreningen samordnar de kulturella aktiviteter som arrangeras under året och ser till att kvarterets invånare fortsätter att delta aktivt.»

Gianfranco Presutti, projektledare, Urban II-programmet Torino.
gianfranco.presutti@comune.torino.it
www.comune.torino.it/urban2

HERAKLION (GREKLAND)

Upprustning av kvarter i kris

Total kostnad: 10 913 948 EUR
EU-bidrag: 8 185 461 EUR

»Heraklions västkust uppvisar tydliga tecken på socioekonomisk nedgång: hög långtidsarbetslöshet, fattigdom, utslagning och förfallen miljö. Det huvudsakliga målet för Urban-programmet är att få till stånd en ekonomisk och social upprustning i dessa stadsdelar. De åtgärder som vidtagits för att nå målet har tre gemensamma större faktorer: innovation, hållbarhet och kunskapsutveckling. Det handlar om att skapa attraktionscentrum för besökare men också framtidsutsikter för invånarna, genom att stimulera den lokala marknaden och ge denna marknad direktkontakt med kusten.»

Kyriaki Manola-Goundra, direktör för förvaltningsmyndigheten för Urban II-programmen i Grekland.
k.manola@mou.gr

VANTAA (FINLAND)

Familjecentrum för invandrare

Total kostnad: 210 000 EUR
EU-bidrag: 57 000 EUR

»Även i Finland ökar den invandrade befolkningen och det är viktigt att undvika gettobildning och radikalisering. I detta avseende har Urban II-programmet i Vantaa utanför Helsingfors stött uppbyggnaden av ett familjecentrum som, utifrån olika praktiska åtgärder, ger invandrarföräldrar stöd i omvårdnaden och uppfostran av sina barn. Systemet främjar integreringen och fungerar som träffpunkt för finländska kvinnor och invandrar-kvinnor. På detta ”kundorienterade” centrum kan familjerna få förebyggande konkret stöd och även delta i gruppaktiviteter. Grupperna leds av anställda personer: barnsköterskor, hemvårdare, psykologer, sjuksköterskor och socialassistenter. De har alla ett nära samarbete med varandra enligt en tvärgående och integrerad modell som garanterar konsekvens och kontinuitet i stödet.»

Jukka-Pekka Sorjonen, direktör för Urban II-programmet i Vantaa.
jukka-pekka.sorjonen@vantaa.fi
www.urbanfinland.info

Kontakter

2007–2013: förberedelser för den nya generationens program på Inforegios webbplats

Medlemsstaterna och regionerna börjar nu förbereda nästa programplaneringsperiod 2007-2013. Webbplatsen Inforegio innehåller en mängd information och viktiga dokument för alla deltagare i denna process. Syftet är att underlätta utbytet mellan deltagarna och att informera allmänheten om hur processen framskrider. Skicka gärna in frågor och bidrag till GD Regionalpolitik.

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/2007/index_sv.htm

Europeiska kommissionen, Generaldirektoratet för regionalpolitik
Enhet 01 - Information och Kommunikation
Thierry Daman
41, Avenue de Tervuren, B-1040, Bryssel
Fax 32-2 29 -66003
E-post: regio-info@cec.eu.int
Internet: http://europa.eu.int/comm/dgs/regional_policy/index_sv.htm

Information om Europiska unionens regionala stöd
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/index_en.htm

ISSN 1725-8170

© European Communities, 2006
Reproduction is authorised provided the source is acknowledged.

Printed in Belgium

Publikationsbyrå
Publications.eu.int